

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJA

SPRENDIMAS

2023 m. balandžio 25 d. Nr. 21RE-290 (AG-240/02-2023)
Vilnius

Lietuvos administracinių ginčų komisija (toliau – Komisija), susidedanti iš narių Eglės Bilevičiūtės (Komisijos posėdžio pirmininkė), Vilmos Drigotienės (pranešėja) ir Vytauto Kurpuveso, Komisijos posėdyje rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjo J.I. skundą dėl Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnybos sprendimo panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė:

*J.I. (toliau – pareiškėjas) prašo: 1) panaikinti Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnybos (toliau – ir Tarnyba, atsakovas) 2023 m. kovo 1 d. atsakymą „Dėl jūsų skundo“ Nr. S-30 (toliau – ir Raštas); 2) įpareigoti Tarnybą pakartotinai išnagrinėti pareiškėjo 2023 m. vasario 21 d. skundą dėl (duomenys neskelbtini) A.A. (toliau – ir Dėstytojas) galimų akademinės etikos pažeidimų. Paaiškino, kad 2023 m. vasario 21 d. kreipėsi į Tarnybą su skundu dėl Dėstytojo galimų akademinės etikos pažeidimų. Tarnyba 2023 m. kovo 1 d. pateikė Raštą, kuriuo atsisakė nagrinėti pareiškėjo skundą dėl to, kad akademinės etikos ir procedūrų kontrolierius (toliau – ir kontrolierius) pagal Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo (toliau – MSĮ) 17 straipsnio nustatytą kompetenciją veiktų *ultra vires* (viršydamas kompetenciją).*

Pareiškėjas nesutinka, kad jo skunde pateikiami reikalavimai Tarnybai viršija kontrolieriaus kompetenciją. Skunde prašoma „Kad būtų atliktas tyrimas, ar abejais nurodytais 1-ame punkte atvejais: 1) subjektyvus, asmeniniu santykiu grįstas vertinimas; 2) dėstytojo kvalifikacijos stoka, nenoras tobulėti, akivaizdžiai menkinantis Universiteto prestižą ir nepateisinantis studentų lūkesčių) ir kad būtų nustatomi pažeidimai, jei jiems nustatyti yra pagrindo, ir siūloma rektoriui skirtina bausmė už potencialiai įvykdytus pažeidimus. MSĮ 17 straipsnio 12 dalyje nustatyta, kokius sprendimus gali priimti kontrolierius išnagrinėjęs skundą ar atlikęs tyrimą. Pagal MSĮ 17 straipsnio 12 dalį kontrolierius gali nustatyti akademinės etikos ir (ar) procedūrų pažeidimą (pareiškėjo skunde – „Kad būtų atliktas tyrimas“ <...> „kad būtų nustatomi pažeidimai“) ir teikti rekomendaciją imtis priemonių, kad būtų pašalinti pažeidimai ir (ar) jų priežastys (pareiškėjo skunde - „siūloma rektoriui skirtina bausmė už potencialiai įvykdytus pažeidimus“), todėl pareiškėjas mano, kad Kontrolierės atsakymas į jo skundą yra nepagrįstas ir turi būti panaikintas.

Kontrolierė, vertindama pareiškėjo skundą, netinkamai interpretavo jo skundo dalyką. Teigia, kad jo skunde nurodoma, jog dėstytojas, apie tai neinformavęs iš anksto, vertino studentų darbą semestro metu. Pareiškėjui dėstytojo raštu paprašius paaiškinti gautą įvertinimą, dėstytojas nurodė, kad septynetu įvertino pareiškėjo darbą dėl šių priežasčių: „dėmesio reikalavimas, dėstytojo pertraukinėjimas ir pan.“; „Jūs, grasindamas paduoti mane svarstymui Ginčo komisijoje, reikalavote išskirtinai sau privilegijos - papildomos savaitės paruošti darbą atsiskaitymui. Mano vertinimu, šiuo poelgiu Jūs pažeidėte studijų sąžiningumo principą.“; „Kurso metu iš kitų kurso studentų sulaukiau daugelio nusiskundimų dėl Jūsų elgesio paskaitos metu. Todėl įvertinau Jūsų darbą kurso metu tik septynetu.“ Pareiškėjas skunde tokį dėstytojo atsakymą įvardijo kaip subjektyvų ir asmeniniu santykiu grįstą tarpinių atsiskaitymų vertinimą. Kontrolierė, vertindama šią pareiškėjo skundo dalį, teigia, jog iš pareiškėjo skundo matosi, kad jis skundžia ne gautą įvertinimą (pvz., įvertinimo objektyvumo pažeidimą), o dėstytojo neveikimą

ar netinkamą veikimą (pvz., vertinimo kriterijų neišaiškinimą, netinkamą vertinimo kriterijų taikymą). Tačiau pareiškėjas skundžia būtent įvertinimo objektyvumo pažeidimą – pareiškėjo skunde pakartotinai (4 kartus) nurodoma, kad skundžiamas subjektyviu ir asmeniniu santykiu grįstas tarpinių atsiskaitymų vertinimas, todėl kontrolierės pateikta pareiškėjo skundo interpretacija neatitinka skundo turinio. Dėl šių priežasčių pareiškėjas mato poreikį kontrolieriui pakartotinai nagrinėti pareiškėjo skundą (b. l. 1–3).

Tarnyba su skundu nesutinka, prašo skundą atmesti kaip nepagrįstą. Paaiškino, kad Tarnyboje 2023 m. vasario 22 d. buvo gautas pareiškėjo skundas Kontrolieriui. Tarnyba, susipažinusi su skundu kontrolieriui ir jo priedais bei atsižvelgdama į savo kompetenciją, pareiškėjui išsamiai paaiškino ir pagrįstai atsisakė nagrinėti skundą bei nurodė atsisakymo priežastis. Pareiškėjas apie netinkamai Tarnybos suprastą jo skundo kontrolieriui turinį neinformavo, pakartotinai į kontrolierių nesikreipė. Atsakymas pareiškėjui į skundą Kontrolieriui pateiktas per Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – VAI) 11 straipsnio 4 dalyje nustatytą terminą ir vadovaujantis VAI ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 patvirtintų Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių (toliau – Taisyklės) nuostatomis.

Pažymi, kad pareiškėjo skundas yra iš esmės neargumentuotas, t. y. pareiškėjas nepaaiškino skundžiamo Rašto (ypač jo antros ir trečios dalių) nepagrįstumo, neginčijo skundžiamo Rašto neteisėtumo. Teigia, kad pareiškėjas pateikė subjektyvų ir nepagrįstą Tarnybos veiklos teisinio reguliavimo vertinimą.

Paaiškina, kad Tarnyboje buvo vertintas skunde kontrolieriui ir jo visuose prieduose (Komisijai pateikta tik maža skundo kontrolieriui priedų dalis) nurodytų aplinkybių visetas pagal MSĮ 17 straipsnio 1, 8, 11, 12 ir 17 dalyse nustatytą kontrolieriaus kompetenciją, Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnybos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Seimo 2011 m. rugsėjo 15 d. nutarimu XI-1583 „Dėl Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnybos įsteigimo ir Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnybos nuostatų patvirtinimo“ (Lietuvos Respublikos Seimo 2022 m. kovo 24 d. nutarimo Nr. XIV-976 redakcija) (toliau – Tarnybos nuostatai), nuostatas bei (duomenys neskelbtini) senato 2017 m. lapkričio 29 d. nutarimu Nr. 7 – 4 patvirtinto (duomenys neskelbtini) Akademinės etikos kodekso nuostatas.

Teigia, kad skunde nurodyta, jog Tarnyba, vertindama pareiškėjo skundą kontrolieriui, „netinkamai interpretavo pareiškėjo skundo dalyką“ (skundžiamo Rašto dalis „Dėl subjektyvaus, santykiu grįsto tarpinių atsiskaitymų vertinimo“; toliau – ir Rašto 1 dalis). Su tuo nesutinka, nes pareiškėjas grindžia Rašto 1 dalies nepagrįstumą selektyviomis skundo kontrolieriui aplinkybėmis. Skundžiamo Rašto 1 dalyje Tarnyba išsamiai nurodė skunde kontrolieriui išdėstytas aplinkybes, kurių visumą ir vertino pagal kompetenciją. Skundžiamo Rašto 1 dalyje paaiškinta, kad sistemiškai vertinant skundo kontrolieriui dalį, susijusią su pareiškėjo prašymu atlikti tyrimą dėl veiksmų, susijusių su subjektyviu, asmeniniu santykiu grįstu vertinimu, pareiškėjas turinio prasme skundė „ne gautą vertinimą studijuojant dalyką „(duomenys neskelbtini)“ (pvz., rašto darbo / koliokviumo įvertinimo objektyvumo pažeidimą), o dėstytojo neveikimą ir netinkamą veikimą (vertinimo kriterijų neišaiškinimą, netinkamą vertinimo kriterijų taikymą)“. Pažymi, kad pareiškėjas skunde grindžia netinkamą jo skundo kontrolieriui dalyko interpretavimą skundžiamo Rašto 1 dalyje Tarnybos pateiktu paaiškinimu pareiškėjui. Be to, Studentų registro 2023 m. balandžio 4 d. duomenimis, pareiškėjas nebestudijuoja (duomenys neskelbtini) studijų programoje (duomenys neskelbtini) nuo 2023 m. sausio 26 d. Skundžiamo Rašto 1 dalyje Pareiškėjui taip pat paaiškinta, kokiam kontekste taikoma (duomenys neskelbtini) Akademinės etikos kodekso norma, kurios pažeidimą pareiškėjas reikalavo konstatuoti. Mano, kad iš to matyti, kad skunde Kontrolieriui ir jo prieduose pateiktos aplinkybės yra neįmanomos vertinti pagal pareiškėjo nurodytą (duomenys neskelbtini) Akademinės etikos kodekso normą. Atsižvelgiant į tai, skundžiamo Rašto 1 dalyje pagrįstai ir teisėtai nustatytas atsisakymo pagrindas ir nurodytos atsisakymo priežastys.

Pažymi, kad administracinių teismų praktikoje ne kartą pasisakyta dėl imperatyvaus skundų kontrolieriui nagrinėjimo ribų (kompetencijos ribų) laikymosi įvairiais aspektais, pateikia Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo ir Vilniaus apygardos administracinio teismo praktiką. Atkreipia

dėmesį, jog Tarnyba laikosi pozicijos, kad nagrinėdama asmenų skundus neturėtų jų grįsti įvairiomis prielaidomis, spėliojimais, ką asmenys manė ar galėjo manyti kreipdamiesi į kontrolierių (šiuo atveju ir pareiškėjas). Be to, pareiškėjas apie netinkamai Tarnybos suprastą jo skundo kontrolieriui turinį (šiuo atveju išdėstytą skundžiamo Rašto 1 dalyje) neinformavo, pakartotinai į kontrolierių nesikreipė.

Skunde nepateikti jokie pareiškėjo argumentai, iš kurių matytųsi, kodėl skundžiamo Rašto dalis „Dėl dėstytojo kvalifikacijos stokos, nenoro tobulėti, akivaizdžiai menkinant Universiteto prestižą ir nepateisinant studentų lūkesčių“ (toliau – Rašto 2 dalis) yra nepagrįsta ir neteisėta, todėl, Tarnybos nuomone, nėra ginčo dalyko dėl Rašto 2 dalies.

Skunde nepateikti jokie pareiškėjo argumentai, iš kurių matytųsi, kodėl skundžiamo Rašto dalis „Dėl kontrolieriaus sprendimų“ (toliau – Rašto 3 dalis) yra nepagrįsta ir neteisėta, todėl, Tarnybos nuomone, nėra ginčo dalyko dėl Rašto 3 dalies. Atkreipia dėmesį, kad Tarnyba, siekdama Lietuvos Respublikos Konstitucijos 40 straipsnio 3 dalyje aukštosioms mokykloms įtvirtintos autonomijos ir Tarnybos nuostatų 11 punkte nustatytų uždavinių įgyvendinimo pusiausvyros, suteikia aukštosioms mokykloms (šiuo atveju universitetams ir kolegijoms) diskreciją imtis konkrečių priemonių, kad būtų pašalinti akademinės etikos ir (ar) procedūrų pažeidimai ir (ar) jų priežastys. Pažymi, kad aukštosios mokyklos savarankiškai (savo nuožiūra) spręstų, kokių priemonių imsis siekdamas pašalinti kontrolieriaus konstatuotus akademinės etikos ir (ar) procedūrų pažeidimus ir (ar) jų priežastis.

Mano, kad atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, ir vertinant sistemiškai, matosi, kad Rašto 1 ir 2 dalyse pareiškėjui buvo pagrįstai ir teisėtai atsisakyta nagrinėti skundą kontrolieriui Tarnyboje aiškiai ir išsamiai paaiškinant Kontrolieriaus kompetenciją bei nurodant, kad neįmanoma nagrinėti skunde Kontrolieriui ir jo prieduose pateiktas aplinkybes pagal pareiškėjo nurodytas (duomenys neskelbtini) Akademinės etikos kodekso atitinkamas nuostatas, t. y. nėra konkrečiu ir suprantama turinio prasme (Tarnybos nurodytos teisės normos, kuriomis remiantis buvo atliktas skundo kontrolieriui nagrinėjimas). Taip pat atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, ir vertinant sistemiškai, matosi, kad Rašto 3 dalyje pareiškėjui buvo aiškiai nurodyta, kad nesant pagrindo nagrinėti skundą (šiuo atveju sietina su Rašto 1 ir 2 dalimis) negali būti tenkinamas ir prašymas, todėl pareiškėjo teiginiai, kad Tarnyba skundžiamu Raštu nepagrįstai atsisakė nagrinėti skundą Kontrolieriui, yra nepagrįsti (b. l. 30–34).

Skundas tenkinamas

Remiantis byloje surinkta medžiaga nustatyta, kad pareiškėjas Kontrolieriui pateikė 2023 m. vasario 21 d. skundą, nurodė, kad skundžia (duomenys neskelbtini) 1) subjektyvų, santykiu grįstą tarpinių atsiskaitymų vertinimą ir 2) dėstytojo kvalifikacijos stoką, nenorą tobulėti, akivaizdžiai menkinant universiteto prestižą ir nepateisinant studentų lūkesčių. Išdėstė aplinkybes dėl pažeidimo – subjektyvus, santykiu grįstas tarpinių atsiskaitymų vertinimas, nurodydamas, kad Dėstytojas pagal teisės aktus / potvarkius nesupažindino semestro pradžioje, jo metu ar bet kuriuo kitu metu, jog bus kažkoks darbo semestro metu (rašto darbo) atsiskaitymas, pažymį pamatė įrašytą studentų portale 2022 m. gruodžio 9 d., kai buvo įrašytas kartu ir kolokviumo pažymys. Dėstytojas, paprašius paaiškinti vertinimo kriterijus už šį tarpinį atsiskaitymą, parašė, kad vertindamas darbą semestro metu vertino lankomumą, įjungtos kameros ir kitus su vertinimu nesusijusius akcentus; aktyvumas paskaitų metu, taip pat asmeninio santykio aspektus. Dėstytojas vertindamas kolokviumo tarpinį atsiskaitymą taip pat vertino jį principais, kuriais negalima pamatuoti objektyviai užduoties atlikėjo gebėjimų, įgytų žinių (jam buvo skirta „(duomenys neskelbtini) skaitymo“ užduotis, kurios įvertinimo negalima objektyviai ir konkrečiai pamatuoti, nes šiuo atveju yra vertinamas pats skaitymo procesas, o ne, pvz., perskaitytos informacijos patikrinimas užduotimi). Be to, (duomenys neskelbtini) dalyko aprašas neatitinka (duomenys neskelbtini) atestavimo aprašo 23 punkto, kuriuo įpareigojamas dėstytojas užduoti užduotį studentams, kurios metu jie turi rinkti ir analizuoti duomenis, t. y. tik skaitymo neužtenka darbams įvertinti – būtina užduotis surinktų duomenų informacijos įsisavinimui patikrinti (tad toks vertinimas – neteisingas, neobjektyvus, šališkas). Galiausiai vertinimas yra grįstas asmeniniu santykiu, bet ne pateikto darbo kokybe ir pretendento profesinėmis savybėmis. Išdėstė aplinkybes dėl pažeidimo – dėstytojo kvalifikacijos stoka, nenoras tobulėti, akivaizdžiai menkinantis universiteto prestižą ir nepateisinantis studentų lūkesčių, nurodydamas, jog Dėstytojas pagal teisės aktus / potvarkius nesupažindino semestro pradžioje, jo metu ar bet kuriuo kitu metu, kad bus kažkoks darbo semestro metu (rašto darbo) atsiskaitymas; taip pat Dėstytojas semestro metu nepristatydavo

visų dėstomų temų, kurios yra minimos dalyko apraše ir prašydavo studentų jiems patiems tas temas susieškoti savarankiškai; nesuteikė visų literatūros šaltinių ir pilnos informacijos, kad studentai galėtų tinkamai pasiruošti tarpiniams atsiskaitymams ir dėstytojo skiriamoms namų darbų užduotims; be to, Dėstytojas paprašius paaiškinti vertinimo kriterijus už vieną iš tarpinių atsiskaitymų parašė, kad vertindamas darbą semestro metu vertino mano lankomumą, įjungtos kameros ir kitus su vertinimu nesusijusius akcentus: aktyvumas paskaitų metu; taip pat asmeninio santykio aspektus. Dėstytojas, vertindamas kolokviumo tarpinį atsiskaitymą, taip pat vertino jį principais, kuriais negalima pamatuoti objektyviai užduoties atlikėjo gebėjimų, įgytų žinių (skirta “(duomenys neskelbtini) skaitymo” užduotis, kurios įvertinimo negalima objektyviai ir konkrečiai pamatuoti, nes šiuo atveju yra vertinamas pats skaitymo procesas, o ne, pvz., perskaitytos informacijos patikrinimas užduotimi). Be to, (duomenys neskelbtini) dalyko aprašas neatitinka (duomenys neskelbtini) atestavimo aprašo 23 punkto, taikytas neteisingas, neobjektyvus, šališkas vertinimas; vertinimas grįstas asmeniniu santykiu, bet ne pateikto darbo kokybe ir pretendento profesinėmis savybėmis. Reikalaujama Kontrolieriaus „kad būtų atliktas tyrimas, ar abejais nurodytais 1-ame punkte atvejais (1) subjektyvus, asmeniniu santykiu grįstas vertinimas; 2) dėstytojo kvalifikacijos stoka, nenoras tobulėti, akivaizdžiai menkinantis Universiteto prestižą ir nepateisinantis studentų lūkesčių) ir kad būtų nustatomi pažeidimai, jei jiems nustatyti yra pagrindo, ir siūloma rektoriui skirtina bausmė už potencialiai įvykdytus pažeidimus“ (b. l. 7–13).

Tarnyba Raštu informavo, kad vadovaudamasi VAĮ 11 straipsnio 3 dalies 6 punktu ir Taisyklių 24 punktu bei taikydami *mutatis mutandis* (su tam tikrais pakeitimais) Skundų nagrinėjimo ir tyrimų akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus iniciatyva atlikimo aprašo, patvirtinto kontrolieriaus 2021 m. liepos 13 d. įsakymu Nr. V-39 (toliau – Aprašas), 39.2 papunkčio nuostatas, atsisako nagrinėti pareiškėjo skundą dėl to, kad kontrolierius pagal MSĮ 17 straipsnyje nustatytą kompetenciją veikė *ultra vires* (viršytų kontrolieriui nustatytą kompetenciją).

Rašto dalyje „Dėl subjektyvaus, santykiu grįsto tarpinių atsiskaitymų vertinimo“ pažymėjo, jog matosi, kad turinio prasme skundžia ne gautą vertinimą, o dėstytojo neveikimą ir netinkamą veikimą (vertinimo kriterijų neišaiškinimą, netinkamą vertinimo kriterijų taikymą). (duomenys neskelbtini) Akademinės etikos kodekso normos „Teisingumas, vertinimo objektyvumas, nešališkumas“ pažeidimas „Vertinimas, pagrįstas asmeniniu ar ideologiniu santykiu, o ne pateikto darbo kokybe ir pretendento profesinėmis savybėmis“ netaikomas tiriant (duomenys neskelbtini) akademinės bendruomenės narių veiksmus, susijusius su studijų dalyko tarpinių atsiskaitymų vertinimo kriterijų neišaiškinimu, netinkamu vertinimo kriterijų taikymu. Pažymi, kad dėstytojo pareiga išaiškinti studentams studijų dalyko tarpinių atsiskaitymų vertinimo kriterijus bei tinkamai juos taikyti nevertintina pagal pareiškėjo nurodytą normą ir su ja susijusį pažeidimą. Atsižvelgiant į tai ir vadovaujantis Taisyklių 24 punkte nustatytais skundo raštu reikalavimais, pareiškėjo reikalavimas kontrolieriui šioje skundo dalyje nėra konkretus ir suprantamas (Taisyklių 24.3 papunktis), todėl ši skundo dalis neįmanoma nagrinėti.

Rašto dalyje „Dėl dėstytojo kvalifikacijos stokos, nenoro tobulėti, akivaizdžiai menkinant Universiteto prestižą ir nepateisinant studentų lūkesčių“ pažymėjo, jog matosi, kad pareiškėjas skundžia dėstytojo veiksmus, priskirtinus su studijomis susijusios veiklos sričiai (MSĮ 4 straipsnio 26 dalis). Šie dėstytojo veiksmai priskirtini studijų kokybės (šiuo atveju bendrųjų studijų kokybės užtikrinimo procedūrų) sričiai (ją vertina Studijų kokybės vertinimo centras), tačiau akademinės etikos aspektu nevertintini pagal pareiškėjo nurodytą (duomenys neskelbtini) Akademinės etikos kodekso normą (aukštos kvalifikacijos ir tiesos savo tyrimų srityje siekis, etiški tiriamųjų objektų atžvilgiu moksliniai tyrimai) ir su ja susijusį pažeidimą (dėstytojo kvalifikacijos stoka, nenoras tobulėti, akivaizdžiai menkinantis Universiteto prestižą ir nepateisinantis studentų lūkesčių). Tarnybos nuomone, nurodytas galimas pažeidimas vertintinas ne šioje skundo dalyje pateiktų aplinkybių kontekste, o mokslo ir studijų vienovės įgyvendinimo kontekste (MSĮ 45 straipsnio 1 ir 2 dalys), todėl šią skundo dalį pagal pareiškėjo nurodytą normą ir su ja susijusį pažeidimą neįmanoma nagrinėti. Atsižvelgiant į tai ir vadovaujantis Taisyklių 24 punkte nustatytais skundo raštu reikalavimais, nurodo, kad reikalavimas kontrolieriui šioje skundo dalyje nėra konkretus ir suprantamas (neaišku, ko kontrolieriaus prašote šios skundo dalies aplinkybių kontekste) (Taisyklių 24.3 papunktis), todėl ši skundo dalis neįmanoma nagrinėti.

Rašto dalyje „Dėl kontrolieriaus sprendimų“ nurodė, kad atsižvelgiant į tai, kad pagrindas nagrinėti pareiškėjo skundą nenustatytas, suteikiama konsultacija pagal Tarnybos kompetenciją (VAĮ 7 straipsnio 1 dalies 2 punktą). Cituoja MSĮ 17 straipsnio 12 dalies nuostatas, kokius sprendimus priima kontrolierius ir nurodo, jog kontrolierius neteikia siūlymų skirti bausmes. Atsižvelgiant į tai ir vadovaujantis VAĮ 11 straipsnio 3 dalies 6 punktu, kontrolieriui pateiktas reikalavimas rektoriui siūlyti skirti bausmę už dėstytojo pažeidimus laikytinas pateiktu ne pagal kompetenciją, todėl nenagrinėtinas (b. l. 4–6).

Į bylą pateiktas pareiškėjo susirašinėjimas su Dėstytoju ir B.U. (b. l. 14–18), dalyko „(duomenys neskelbtini)“ aprašymas (b. l. 38–40), Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2021 m. sausio 7 d. įsakymas Nr. V-15 „Dėl Teologijos studijų krypties aprašo patvirtinimo“ (b. l. 41–48), (duomenys neskelbtini) Studijų dalykų atestavimo tvarkos aprašas (b. l. 49 – 58), (duomenys neskelbtini) Etikos komisijos 2023 m. sausio 9 d. posėdžio protokolo išrašas (b. l. 59), (duomenys neskelbtini) Akademinės etikos kodeksas (b. l. 62–65).

Ginčas kilo dėl Tarnybos Rašto, kuriuo atsakyta į pareiškėjo 2023 m. vasario 21 d. skundą, teisėtumo ir pagrįstumo bei dėl Tarnybos įpareigojimo išnagrinėti pareiškėjo skundą iš naujo.

Pareiškėjas nesutinka, kad jo skunde pateikiami reikalavimai viršija Kontrolieriaus kompetenciją, taip pat teigia, kad Kontrolierė netinkamai interpretavo pareiškėjo skundo dalyką, nes pareiškėjas skundžia būtent įvertinimo objektyvumo pažeidimą.

Kontrolieriaus kompetencija apibrėžiama MSĮ. Pagal MSĮ 17 straipsnio 1 dalį akademinės etikos ir procedūrų kontrolierius yra valstybės pareigūnas, nagrinėjantis skundus ir savo iniciatyva atliekantis tyrimus dėl galimų akademinės etikos ir su akademinės etikos nuostatų įgyvendinimu susijusių procedūrų pažeidimų.

MSĮ akademinė etika apibrėžiama kaip visuma visuotinai pripažintų vertybių, principų ir mokslinių praktikų, užtikrinančių mokslinės veiklos ir mokslo (meno) sklaidos, studijų ir su studijomis susijusios veiklos skaidrumą, sąžiningumą, teisingumą, atsakomybę, asmenų lygybę, nediskriminavimą, akademinę laisvę, pasitikėjimą ir pagarbą (MSĮ 4 straipsnio 2 dalis).

Kontrolieriaus veikla grindžiama teisėtumo, nešališkumo, teisingumo ir viešumo principais (MSĮ 17 straipsnio 8 dalis).

Pagal MSĮ 17 straipsnio 11 dalį, skundai dėl akademinės etikos ar procedūrų pažeidimų su studijomis susijusioje veikloje pateikti nustatomas šešių mėnesių terminas nuo skundžiamų veiksmų padarymo ar skundžiamo sprendimo priėmimo. <...>.

MSĮ 17 straipsnio 12 dalyje nustatyta, kad išnagrinėjęs skundą arba atlikęs tyrimą, kontrolierius priima sprendimą: konstatuoti akademinės etikos ir (ar) procedūrų pažeidimą (1 punktas); įpareigoti aukštojo mokslo kvalifikaciją suteikusia ir (arba) konkursą pareigoms eiti vykdžiusią instituciją atšaukti sprendimą dėl aukštojo mokslo kvalifikacijos suteikimo ir (arba) konkurso laimėtojo (2 punktas); kreiptis į teismą, jeigu nevykdomas šios dalies 2 punkte nurodytas kontrolieriaus įpareigojimas (3 punktas); nenustačius pagrįstų akademinės etikos ir procedūrų pažeidimų, pripažinti skundą nepagrįstu (4 punktas); neturint galimybės įvertinti akademinės etikos ir procedūrų pažeidimų, skundo nagrinėjimą ar tyrimą nutraukti (5 punktas); teikti rekomendaciją imtis priemonių, kad būtų pašalinti akademinės etikos ir (ar) procedūrų pažeidimai ir (ar) jų priežastys (6 punktas); informuoti teisėsaugos institucijas, jeigu nustatoma nusikalstamos veikos požymių (7 punktas).

Kontrolieriaus veiklą užtikrina Tarnyba, kuri yra biudžetinė įstaiga; Tarnybos vadovas yra kontrolierius; Tarnybos nuostatus tvirtina Seimas (MSĮ 17 straipsnio 13 dalis).

Nagrinėdama pareiškėjo skundą, Tarnyba veikė kaip viešojo administravimo subjektas, todėl ginčo atveju taikytinos ir VAĮ nuostatos.

VAĮ (aktuali redakcija, galiojanti nuo 2023 m. sausio 1 d.) 11 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad asmenų prašymus ir skundus viešojo administravimo subjektai nagrinėja pagal Vyriausybės patvirtintas taisykles.

VAĮ 11 straipsnio 3 dalyje nustatyti atvejai, kada prašymas ar skundas viešojo administravimo subjekto vadovo arba jo įgalioto pareigūno ar valstybės tarnautojo, kito įstatymų nustatytą specialų statusą turinčio fizinio asmens sprendimu gali būti nenagrinėjamas. Vienas iš tokių atveju – jeigu prašymas ar skundas viešojo administravimo subjektui pateiktas ne pagal kompetenciją (6 punktas).

VAĮ 11 straipsnio 4 dalyje įtvirtinta nuostata, kad jeigu viešojo administravimo subjektas pagal kompetenciją negali spręsti prašyme ar skunde išdėstytų klausimų ar priimti administracinės procedūros sprendimo dėl prašyme ar skunde išdėstyto klausimo, jis jo nenagrinėja ir ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo ar skundo gavimo dienos persiunčia jį kompetentingam viešojo administravimo subjektui, ir apie tai praneša asmeniui. Jeigu nėra kito viešojo administravimo subjekto, kuriam galėtų būti perduotas nagrinėti pagal kompetenciją prašymas ar skundas, viešojo administravimo subjektas ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo ar skundo gavimo dienos apie tai praneša asmeniui, paaiškindamas jo prašymo ar skundo nenagrinėjimo priežastis.

Taisyklių 24 punkte nurodyti reikalavimai prašymui ir skundai, pateikiamiems raštu; pagal Taisyklių 24.3 papunktį prašymas ir skundas turi būti konkretus ir suprantamas.

Pagal Taisyklių 40 punktą prašymas ar skundas, pateiktas raštu nesilaikant Taisyklių 23 ir (ar) 24 punktuose nustatytų reikalavimų, per 5 darbo dienas nuo prašymo ar skundo gavimo institucijoje dienos naudojant asmens prašyme ar skunde nurodytą kontaktinę informaciją grąžinamas (arba, jei dokumentai elektroniniai, pateikiama toliau išdėstyta informacija) asmeniui, pateikusiam prašymą ar skundą, nurodant tokio prašymo ar skundo grąžinimo priežastis, siūlant ištaisyti nustatytus trūkumus ir nustatant terminą, kuris negali būti trumpesnis kaip 5 darbo dienos, trūkumams ištaisyti, jei institucijos vadovas ar jo įgaliotas asmuo nenusprendžia kitaip. Kai per institucijos nustatytą terminą asmuo nepateikia institucijai pagal Taisyklių 23 ir 24 punktuose nustatytus reikalavimus įforminto prašymo ar skundo, toks prašymas ar skundas laikomas nepaduotu.

Aprašas (akto redakcija, galiojanti nuo 2021 m. gruodžio 11 d.) nustato skundų nagrinėjimo ir tyrimų kontrolierius iniciatyva atlikimo taisykles Tarnyboje (1 punktas).

Pagal Aprašo 4 punktą tyrimo tikslas – įvertinti faktus, aplinkybes ir akademinės etikos ir/ar procedūrų pažeidimo galimybę. Tyrimo pradėjimo pagrindai: pagrindas pradėti tyrimą yra fizinių arba juridinių asmenų Tarnybai pateiktas rašytinis skundas (Aprašo 5.1 papunktis); kontrolierius gali pradėti tyrimą savo iniciatyva, jeigu nustato akademinės etikos ir/ar procedūrų pažeidimų požymius iš visuomenės informavimo priemonių ar kitokių šaltinių ir/ar paaiškėja naujos aplinkybės (Aprašo 5.1 papunktis).

Aprašo 39 punkte nustatyti atvejai, kada skundą nagrinėti atsisakoma, vienas iš atvejų – skunde nurodytų aplinkybių tyrimas nepriklauso kontrolieriaus kompetencijai. Kai skundas nepriklauso kontrolieriaus kompetencijai, ne vėliau kaip per 5 darbo dienas skundas turi būti per E. pristatymo informacinę sistemą perduotas viešojo administravimo subjektui, turinčiam reikiamus įgaliojimus nagrinėti skundą, ir apie tai el. paštu pranešama pareiškėjui, jeigu Tarnybai yra žinomi jo kontaktiniai duomenys. Jeigu nėra institucijos, kuri pagal kompetenciją galėtų nagrinėti skundą, Tarnyba apie tai informuoja pareiškėją, jeigu Tarnybai yra žinomi jo kontaktiniai duomenys. Apie skundo persiuntimą arba atsisakymą nagrinėti skundą pareiškėjas informuojamas, vadovaujantis VAĮ (39.2 papunktis).

Bylos duomenimis nustatyta, kad pareiškėjas kreipėsi į Kontrolierių su 2023 m. vasario 21 d. skundu, prašydamas atlikti tyrimą dėl subjektyvaus, asmeniniu santykiu grįsto vertinimo bei Dėstytojo kvalifikacijos stokos, kad būtų nustatomi pažeidimai, jei jiems nustatyti yra pagrindo, ir siūloma rektoriui skirtina bausmė už potencialiai įvykdytus pažeidimus.

Tarnyba atsiliepime nurodo, kad skunde nepateikti argumentai dėl Rašto 2 ir 3 dalių neteisėtumo ir nepagrįstumo, todėl, Tarnybos nuomone, nėra ginčo dėl šių Rašto dalių. Pažymėtina, kad pareiškėjas skundu Komisijai reiškia reikalavimą panaikinti Raštą visa apimtimi ir įpareigoti Kontrolierių ir naujo nagrinėti pareiškėjo skundą, todėl byloje sprendžiama dėl viso Rašto teisėtumo ir pagrįstumo.

Iš ginčijamo Rašto turinio spręstina, kad Kontrolierius iš esmės nenagrinėjo pareiškėjo skundo. Ginčijamame Rašte išskirtos atskiros skundo dalys ir dėl kiekvienos skundo dalies pasisakyta atskirai. Rašte Tarnyba nurodė, kad dėl subjektyvaus, santykių grįsto tarpinių atsiskaitymu vertinimo ir dėstytojo kvalifikacijos stokos pareiškėjo skundas šiose dalyse nėra konkretus ir suprantamas, todėl šios skundo dalys neįmanomos nagrinėti, kaip teisinį pagrindą nurodė Taisyklių 24 punkto (24.3 papunkčio) nuostatas.

Tarnybos, kaip viešojo administravimo įgaliojimus turinčios institucijos, sprendimai privalo atitikti bendruosius reikalavimus, taikomus administraciniams aktams.

VAĮ 10 straipsnio 5 dalyje nustatyta, jog administraciniame sprendime, be kita ko, turi būti nurodyta: administracinio sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės; administracinio sprendimo motyvai.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas ne kartą yra konstatavęs, kad pagal VAĮ 8 straipsnio (galiojančios VAĮ redakcijos 10 straipsnio) nuostatas, individualiame administraciniame akte turi būti nurodomi pagrindiniai faktai, argumentai ir įrodymai, pateikiamas teisinis pagrindas, kuriuo viešojo administravimo subjektas rėmėsi priimdamas administracinį aktą; motyvų išdėstymas turi būti adekvatus, aiškus ir pakankamas. Ši teisės norma siejama su teisėtumo principu, pagal kurį reikalaujama, kad viešojo administravimo subjektai savo veikla nepažeistų teisės aktų reikalavimų, kad jų sprendimai būtų pagrįsti, o sprendimų turinys atitiktų teisės normų reikalavimus (žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo nutartis administracinėse bylose Nr.A756-700/2008, A756-422/2009, Nr.A556-1898/2008, A522-1752/2012 ir kt.). Pažymėtina, kad pareiga vykdant viešojo administravimo veiklą laikytis teisėtumo principo apima tiek reikalavimą priimti administracinį sprendimą, kuris atitiktų tam teisiniui santykiui taikytiną konkrečią teisės normą (turinio požiūriu sprendimas turi būti pagrįstas tinkamu teisiniu pagrindu), tiek reikalavimą priimtame sprendime *expressis verbis* (tiesiogiai) nurodyti teisinį pagrindą atitinkančią konkrečią teisės normą.

Nagrinėjamu atveju, Komisijos vertinimu, Rašte nepagrįstai remiamasi Taisyklių 24 punkto nuostata, nes, visų pirma, pareiškėjo 2023 m. vasario 21 d. skundo prašymai (reikalavimai) Kontrolieriui nelaikytini neaiškiais ir nesuprantamais. Iš pareiškėjo skundo Kontrolieriui turinio spręstina, kad yra pakankamai aiškiai suformuluotas reikalavimas, t. y. „kad būtų atliktas tyrimas, ar abejais nurodytais 1-ame punkte atvejais (1) subjektyvus, asmeniniu santykiu grįstas vertinimas; 2) dėstytojo kvalifikacijos stoka, nenoras tobulėti, akivaizdžiai menkinantis Universiteto prestižą ir nepateisinantis studentų lūkesčių) ir kad būtų nustatomi pažeidimai, jei jiems nustatyti yra pagrindo <...>“. Pažymėtina, kad Taisyklių 24 punktas, kurio vadovavosi Kontrolierius Rašte, nėra tinkamas teisinis pagrindas nenagrinėti skundo (skundo dalies), t. y. šiame Taisyklių punkte nustatyti reikalavimai, keliami skundui ir tai nėra skundo nenagrinėjimo institucijoje pagrindas. Akcentuotina, kad pagal aptartas Taisyklių 40 punkto nuostatas, Tarnybai manant, jog skundas neatitinka 24 punkto reikalavimų, ji turėjo siūlyti pareiškėjui ištaisyti nustatytus trūkumus, o ne nenagrinėti skundo dėl, neva, nekonkretaus ir nesuprantamo reikalavimo.

Pažymėtina, kad iš Tarnybos 2023 m. vasario 21 d. rašto Nr. S-21 „Dėl Jūsų pranešimo apie A.A. galimą akademinės etikos pažeidimą“ matosi, kad 2023 m. vasario 20 d. buvo gautas pareiškėjo elektroninis laiškas su keturiais pranešimais, šiame rašte pateikiamas pareiškėjo skundo dėl Dėstytojo galimo akademinės etikos pažeidimo vertinimas. Pastarajame rašte Tarnyba pareiškėjui, be kita ko, išaiškino, kad Kontrolieriui nenustatyta kompetencija vertinti failų atitikties Akademinės etikos kodekso reikalavimams, todėl Kontrolierius tuo remdamasis etikos (šiuo atveju akademinės etikos) pažeidimų konstatuoti negali; taip pat nustatė, kad skunde dėl Dėstytojo galimo akademinės etikos pažeidimo nesuformuluotas reikalavimas Kontrolieriui; rekomendavo pildyti kontrolieriaus patvirtintą skundo formą; skundą ir su juo susijusius priedus grąžino pareiškėjui dėl minėtų trūkumų ir pasiūlė juos ištaisyti iki nurodyto termino (b. l. 70–111). Nagrinėjamu atveju byloje esančiais duomenimis nustatyta, kad pareiškėjas, teikdamas Kontrolieriui 2023 m. vasario 21 d. skundą, pateikė jį užpildęs pagal Kontrolieriaus patvirtintą skundo formą bei suformulavo konkrečius prašymus Kontrolieriui.

Tarnyba su atsiliepimu pateikė 2023 m. vasario 22 d. raštą Nr. S-22 (b. l. 60–61), taip pat skundžiamame Rašte nurodė, kad (duomenys neskelbtini) Akademinės etikos kodekso minėtos normos ir su ja susijusio pažeidimo taikymo apimtį Tarnyba pareiškėjui išaiškino 2023 m. vasario 22 d. raštu Nr. S-22, tačiau kuo konkrečiai minėtas raštas yra susijęs su nagrinėjamu pareiškėjo 2023 m. vasario 21 d. skundu bei tai, kad skundo dalis neįmanoma nagrinėti, nepaaiškino ir Rašte nepagrindė.

Tarnyba skundžiamo Rašto dalyje „Dėl kontrolieriaus sprendimų“ nurodo, kad pagrindas nagrinėti skundą nenustatytas ir suteikia konsultaciją pagal kompetenciją, tačiau po to, pateikus Kontrolieriaus priimamų sprendimų sąrašą, nurodoma, kad reikalavimas rektoriui siūlyti skirti bausmę už dėstytojo pažeidimus laikytinas pateiktu ne pagal kompetenciją, todėl nenagrinėtinas. Komisijos vertinimu, ši Tarnybos Rašto dalis yra dviprasmiška ir neaiški, t. y., viena vertus, Tarnyba nurodo, kad teikia konsultaciją, kita vertus, taip pat nurodo, kad reikalavimas nenagrinėtinas

Tarnybos, nes pateiktas ne pagal kompetenciją. Taigi, apskritai nėra aiškus ginčijamo Rašto teisinis pagrindas ir motyvacija.

Individualus administracinis sprendimas turi būti pagrįstas nustatytais faktais ir teisės aktų normomis, t. y. turi būti nurodomi pagrindiniai faktai (juridinių faktų visetas), argumentai ir įrodymai, pateikiamas teisinis pagrindas, kuriuo viešojo administravimo subjektas rėmėsi priimdamas administracinį aktą; motyvų išdėstymas turi būti adekvatus, aiškus ir pakankamas; turi būti nustatytos ne pavienės faktinės aplinkybės, o būtinas ir pakankamas teisės normai taikyti (žr. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2008 m. birželio 12 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A756-700/2008, 2009 m. balandžio 2 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A756-422/2009, 2017 m. balandžio 4 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-426-556/2017). Viešojo administravimo subjektas, priėmęs negatyvias pasekmes sukeltą sprendimą, turi pareigą jį pagrįsti tiek teisiniais, tiek faktiniais argumentais, t. y. nurodyti priežastis, lėmusias neigiamo sprendimo priėmimą (žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2013 m. balandžio 22 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A602-658/2013). Nekonkreči teisinė situacija ir konkrečių teisės normų nesusiejimas su objektyviais duomenimis (faktais) pripažintinas esminiu trūkumu, tokia pažaida ne tik paneigia asmens teisę žinoti teisei priešingos veikos ribas, riboja teises į teisminę gynybą, bet ir ginčui persikėlus į teismą atima galimybę pastarajam suprasti bei apsibrėžti bylos nagrinėjimo apimtį, o kartu visapusiškai bei objektyviai išnagrinėti ginčą (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2012 m. rugsėjo 25 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A756-2359/2012).

Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, įvertinusi byloje nustatytas aplinkybes, aptartą teisinį reguliavimą, remdamasi administracinių teismų praktika, Komisija daro išvadą, jog ginčijame Rašte nurodytas netinkamas teisinis pagrindas, t. y. jis turi trūkumų kaip administracinis aktas VAI administraciniam aktui keliamų reikalavimų prasme, todėl Raštas naikintinas kaip neatitinkantis VAI 10 straipsnio 5 dalies punkto reikalavimų, pareiškėjo reikalavimas panaikinti Raštą tenkintinas. Nusprendus panaikinti ginčijamą Raštą, tenkintinas ir išvestinis skundo reikalavimas, Kontrolierė įpareigotina iš naujo nagrinėti pareiškėjo 2023 m. vasario 21 d. skundą.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 2 ir 3 punktais, 22 straipsniu, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

Pareiškėjo J.I. skundą tenkinti.

Panaikinti Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnybos 2023 m. kovo 1 d. raštą Nr. S-30.

Įpareigoti Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnybą išnagrinėti pareiškėjo 2023 m. vasario 21 d. skundą iš naujo.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo jo priėmimo dienos bylos šalys turi teisę apskųsti Vilniaus apygardos administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Komisijos posėdžio pirmininkė

Eglė Bilevičiūtė

Komisijos nariai

Vilma Drigotienė

Vytautas Kurpuvesas